

Gemeente Moerdijk
t.a.v. de heer A. Incze
Projectleider R&MO
Postbus 4
4760 AA ZEVENBERGEN

Afd.

MOERDIJK

- 4 MEI 2012

Nr:

Behandeld door:
Doorkiesnummer: 078-7070136
e-mail:
Bijlage(n):
Ons Kenmerk: 039/12JK
Uw kenmerk

Datum: 3 mei 2012

Onderwerp:

Geachte heer Incze,

N.a.v. uw emailbericht van 5 april 2012 betreffende de explosieven-verdachte locatie "Hoek Steenweg- Wethouder Mattheestraat" te Moerdijk, en waarbij u ons adviseerde om contact op te nemen met mevrouw Kortsmit van de Heemkundekring Moerdijk omdat zij mogelijk informatie had welke de in ons uitgebracht Rapport Historisch Onderzoek aangegeven "**verdachte locatie** Steenstraat- Wethouder Mattheestraat" in een ander licht zou plaatsen, delen wij het volgende mede.

Door ons is mevrouw C. Kortsmit, vice-voorzitter van de Heemkundekring Moerdijk geïnterviewd over de oorlogsjaren in Moerdijk. Zij gaf aan dat toen zij in mei 1945 terugkwam in Moerdijk, de Lagere School en bijgebouwen vrijwel onbeschadigd bleken en dat deze school met bijgebouwen vrijwel meteen na de bevrijding weer in gebruik werden genomen als school- en als kerkgebouw. *(De verklaring van mevrouw Kortsmit is als Bijlage A bij dit schrijven gevoegd)*

Na een globale herinterpretatie van de betreffende RAF-oorlogsluchtfoto's, blijven de stellers van het Rapport Historisch Onderzoek / Multitemporele Luchtfoto-uitwerking 1944-1945 echter bij hun eerste conclusie zoals vervat in dit Rapport.

De geïnterpreteerde luchtfoto's geven duidelijk aan dat de kern van Moerdijk in de periode november 1944 tot 1 mei 1945 zwaar onder vuur heeft gelegen van, eerst de geallieerde legers uit de richting Klundert en na de verovering van Moerdijk door de geallieerden door het Duitse Leger met artillerie vanuit hun stellingen in de Hoekse Waard.

Gericht vuur werd afgegeven op het tegenover de school gelegen Klooster, waarvan de Duitsers het vermoeden hadden dat hierin een geallieerd hoofdkwartier was gevestigd.

Gezien de grootte en gewicht van de afgeschoten projectielen moet er rekening mee worden gehouden dat deze projectielen mogelijk tot op een diepte van 2 meter in de slappe ondergrond zijn ingedrongen.

Naar aanleiding van de verklaring van mevrouw Kortsmit, ligt het voor de hand dat de bevoegde autoriteiten bij de weer-in-gebruikneming van de gebouwen van de Lagere School van het Heilig Hart in Moerdijk in mei 1945, de risico's van achtergebleven explosieven in- en -nabij de gebouwen goed hebben geanalyseerd en vervolgens realistisch hebben ingeschat en het verantwoord vonden om het complex vrij te geven voor onderwijs.

Alhoewel de betreffende locatie destijds, mede door het feit dat het centrum van het dorp en het klooster geheel zijn verwoest ¹⁾, door ons als verdacht gebied werd aangemerkt is het na ampel onderzoek zoals de getuigenverklaring van mevrouw Kortsmit en het feit dat er in de jaren 1945-1957 bij bouwwerkzaamheden in de naaste omgeving van de school, evenals bij de sloop van de school in de jaren 1956-1957 geen meldingen van gevonden conventionele explosieven zijn geregistreerd, mag redelijkerwijs worden aangenomen dat de vroegere locatie van de voormalige Lagere School met bijgebouwen aan de Steenweg, zoals aangegeven op tekening C122-A3-01 . de dato 26.09.2011 van Sturm Architecten te Roosendaal, binnen de rooilijn gebouwde funderingen, redelijkerwijze als onverdacht kan worden beschouwd.

Tot op heden kon echter door ons niet de herkomst en categorie van de grond worden achterhaald waarmee destijds de funderingen van de school in 1957 zijn opgevuld. De mogelijkheid dat er zich daarin nog metalen voorwerpen kunnen bevinden kan niet worden uitgesloten

Alhoewel de kans op het aantreffen van explosieven op de bedoelde locatie minimaal wordt geacht, adviseren wij toch om ter geruststelling van het in te zetten bouwpersoneel, het reguliere graafwerk aldaar te laten begeleiden door een Deskundig Toezichthouder Explosieven (DTE). Zodra er enig vermoeden van het aantreffen van een explosief of een onderdeel hiervan bestaat, treedt de DTE handelend op, stelt vast of het inderdaad om een explosief gaat en informeert zo nodig de lokale politie en assisteert het personeel van de Explosieven Opruimings Dienst Defensie. Mochten er meerdere explosieven worden aangetroffen, kan er altijd nog worden overgegaan tot een nader bodem-onderzoek.

Hoogachtend,

RMGinfra
H.G. du Fijn, directeur

¹⁾ Uit: Defensie- en oorlogsschade 1939-1949 Projectteam Wederopbouw v.d.Rijksdienst voor de Monumentenzorg en Gemeente Klundert (ID nr.0476 -Regionaal Archief West Brabant)

Bijlage A : verklaring C.Kortsmit

BIJLAGE A.

(behorend bij de brief RMGinfra 039/12JK dd.22 april 2012)

Verklaring m.b.t. oorlogsschade aan de Lagere School te Moerdijk

Op maandag 16 april 2012 werd in het gebouw van de Heemkundekring Moerdijk aan de Julianastraat 2 te Moerdijk, door ondergetekende gesproken met een vrouw die opgaf te zijn genaamd:

Corry Kortsmid, oud 75 jaar, wonende te Moerdijk, Wilhelminaplein 7 en die als volgt verklaarde:

“Ik ben vice-voorzitter van de Heemkundekring Moerdijk en uit dien hoofde erg geïnteresseerd in de historie van ons dorp. De oorlogsdokumentatie van het dorp Moerdijk lag na de oorlog eerst verspreid over de archieven van Klundert en Lage Zwaluwe, toen Zevenbergen en Oosterhout en daarna Oudenbosch en Tilburg. Het is erg moeilijk om nog historisch archiefmateriaal van Moerdijk te verwerven temeer omdat er veel materiaal verloren is gegaan tijdens de watersnoodramp in 1953.

Ik ben geboren en getogen in Moerdijk en heb daar ook de oorlogsjaren meegemaakt. Op de door u bedoelde locatie op de door u getoonde plattegrond (terrein naast de Weth. Mattheestraat) stonden destijds de gebouwen van de Lagere School, de Kleuterschool en de Huishoudschool. Met uitzondering van de periode oktober 1944- mei 1945 ben ik vanaf 1941 tot 1956 naar dit scholencomplex gegaan, eerst als leerlinge van de Lagere School en later als onderwijzeres.

Ik heb persoonlijk in Moerdijk diverse oorlogshandelingen zoals beschietingen en bombardementen meegemaakt. Op een gegeven moment in november 1944 moest Moerdijk op last van de Duitsers worden geëvacueerd en werden alle inwoners gedwongen het dorp te verlaten. Ik werd toen met mijn familie bij mensen in Zevenbergen ondergebracht.

Hoewel Moerdijk reeds in november 1944 door de Canadezen en Polen was bevrijd, duurde het tot medio mei 1945 voordat wij met een aantal families, van wie de huizen licht beschadigd waren, terug mochten naar ons dorp. Op de terugtocht naar huis moesten wij toen wel uitkijken want overal lagen Duitse landmijnen op en naast de wegen. Mijn ouderlijk huis was licht beschadigd en had slechts drie granaatinslagen. Veel huizen in het centrum van het dorp waren totaal verwoest, maar sommige huizen schenen vrijwel onbeschadigd. Voor zover ik me kan herinneren waren de Lagere School en de Huishoudschool niet beschadigd, want in mei 1945 werden de Lagere School en bijgebouwen onmiddellijk weer in gebruik genomen terwijl de bijbehorende gymzaal ook een poos als kerk en als verenigingsgebouw heeft gediend.

Van opruimingswerkzaamheden van explosieven in en rondom de school is mij niets bijgebleven. Het was een hectische tijd en we waren natuurlijk wel het één en ander gewend.

Van granaatinslagen en of het verwijderen van explosieven in of bij de school kan ik mij niets herinneren. Ik neem aan dat de overheid het allemaal wel veilig vond, want anders had men de school niet voor de kinderen opengesteld.

Ook bij de herbouw van de naastliggende huizen en de bouw van de nieuwe wijk achter de school heb ik nooit iets gemerkt omtrent achtergebleven explosieven die werden geruimd. In 1956 is het scholencomplex gesloopt zonder dat daarbij meldingen over achtergebleven explosieven zijn geweest. In het archief van de Heemkundekring Moerdijk hebben wij geen enkel relevant bericht hieromtrent”.

H.G. du Fijn
Directeur RMGinfra